

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinstvi je moč“.

„EDINOST“ izhaja vsako sredo; cena za vse leto je 4 gld 40 kr., za polu leta 2 gld 30 kr., za četrt leta 1 gld 20 kr. — Posamezne številke pri upravnistvu in po trafikah v Trstu se dobivajo po 3 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Upravništvo „via Zonta 5“.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu „via delle poste 10 l. p.“; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi čerkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

VABILO.

Politično društvo „EDINOST“ za Primorsko bo imelo na velikonočni ponedeljek 18. aprila ob 10. uri dopoldne v dvorani Rossetti (Via Aequedotto) XXIV. občni zbor.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika. — 2. Tajnikovo poročilo. — 3. Poročilo blagajnikovo — 4. Poročilo državnega poslanca g. Nabergoja o zemljiškem davku in dotični sklepi — 5. Posvetovanje o kandidatu za V. okraj — 6. Volitev odbora.

Ker bode g. Nabergoj poročal o zemljiškem davku, ter se pri tej priliki tudi razdeli spomenica na ministerstvo mej občinstvo, zato je želeti, da se zbora vdeleževsi udje in tudi neudje, posebno pa volilci v obilnem številu.

V Trstu, dne 12. aprila 1881. ODBOR.

obali i prisiljeni zatekati se k tem in posojla prositi, da bodo mogli davke plačevati.

Priporočam tedaj, naj se pošlje v to občino Marjanovič, kakor deželnega odbora pomočnik, da se energično dovrši proračun in odstrani sedanjí tajnik, intrigant in prodana duša Sterku i njegovim pajdasom. Marjanovič je sicer Slovan po rodu i misljenju, če tudi nepomirljiv sovražnik agitatorne stranke, vendar ne probudi nezaupanja slovske stranke; on je marljiv, izobražen in točno izvršuje svoje naloge, nema pa toliko razuma, da bi sam namislil kako izvirno idejo, on postane pod mojim napeljevanjem, da sam i drugi ne bodo slutili, pripravno in ugodno orodje; ker se nadejam, da bo prepričan neposrednjemu mojemu nadzorstvu, dobim tako priliko, da nobeden ne opazi, tudi v tej občini opazovati delovanje in razvijanje slovske stranke.

Ko dobim tako v svojo roko cilj v voloskem okraju in nadzorstvo v drugih okrajih, bode mi lahko s pomočjo priporočenih poslancev računovodstva deželnega odbora, ako bi tudi družega ne dosegel, zaprečiti Slovanom, da se občinski dohodki ne bodo rabili za namene njihove stranke, i s tem bi se uže mnogo doseglo.

Predobro je znan značaj Slovana, lakomen in pohlepen je za nedopuščenim dobičkom, poleg tega pa tudi skop. Vzemimo jim sredstva, po katerih dobivajo občinske norve; tako bi bila slovska stranka v Istri v kratkem času dezorganizirana, ker Slovani bodo zelo teško, i če tudi za nekoliko časa, za dolgo gotovo ne, donášali iz lastnega žepa novénih sredstev, ki so neobhodno potrebna, da se agitacija vzdržuje i napreduje.

In tako bodi!

Obžalujte me, ako sem dve leti zase živel, zdaj pa se začel čutiti človeka in rodoljuba, da ste žrtva mojega probujenja, ker sem Vas prisilil k branju mojega pogrebnega pisanja i da Vas pred vsem prosim, seznanite s tem deželnega odbora gospode ter jih pozdravite v mojem imenu.

V znamenje spoštovanja pa blagovolite sprejeti Vi in Vaša obitelj najsrčnejši pozdrav moje in Tappierove obitelji kakor od Vašega najpokornejšega Čudra.

V Kastvu, dne 22. februara 1880.

Tako se glasi Čudrovo pismo, pisano vodji računskega oddelka istrskega deželnega odbora.

Ko je bilo dokazano, da to pismo ni kaka prevara ali maščevanje, ampak ozbiljna stvar, interpeliral je istrski državni poslanec dr. Vitezič i tovariši g. ministra načelnika grofa Taaffeja tako le:

„Neko v Milanu pri Trevesu v italijanskem jeziku tiskano pismo je bilo nedavno iz Prage, Inomosta i Trsta pod zavitkom poslano nekaterim gospodom zastopnikom v državnem zboru

na Dunaj i mnogim drugim osobam v Istri.

Mej tem je to pismo uže več časnikov svetu objavilo. Poleg tega tiskopisa je predložil tajni odbor v Poreču na podlogi pravil načelníštva izvrševalnega odbora juliških planin temu poročilo v Kastvi bivajočega uda Čudra na znanje in dolebo, kakor je to v tiskopisu.

To poročilo je bilo, ako se njegova istinitost potrdi, sestavljeno takrat, ko je Čuder, kakor od deželnega odbora poslana osoba, bival v kastavskej občini, da opravi neka mu poverjena dela, i da je bilo to poročilo prvobitno odpravljeno računarskemu vodju deželnega odbora.

V tem poročilu se predlagajo vsa mogoča sredstva, da se Slovanstvo v Istri izkorenini i italijanski živelj ojači in okrepi.

Zelo hudo se obdolžujejo Hrvatje i na ves slovski narod se vali najgrše psovanje i žalitve.

Sejanje nezloge mej Slovane te dežele se navaja za najboljšje sredstvo, da doseže italijanska stranka zaželeni cilj, to je: potlačenje Slovanstva v Istri ter se v ta namen priporočajo potrebni koraki pri občinah Kastav, Veprinac i Lovran.

Voloski okraj se tu popisuje kakor glavno ognjišče slovskega življa v Istri; to ognjišče treba najprej uničiti, h krati pa na slovsko ljudstvo onstran Učke dobro paziti.

„Danes je odprta pot — tako stoji v pismu — v dosego prvega namena; treba je poslužiti se sedanje slepote vlade, porabiti v korist vse okolnosti do skrajne meje.“

Istrski deželni odbor zvedevši, kako pismo je pisal Čuder vodju računarskega oddelka, pozval je sicer Čudra iz Kastve, a h krati, ko ga je poklical iz službe, ni se sramoval priporočiti ga občini, naj ga pridrží v službi, ker se je — tako se bere v dopisu deželnega odbora — posebno brigal za blagostanje (!!) te občine.

Iz zapisnika seje deželnega odbora od 24. maja 1880 se vidi, da je bila Čudru, potem ko je bil iz Kastva pozvan, podeljena iz deželnega zaloga remunercija 200 gld. za njegovo službovanje v Kastvu. —

Z ozirom, da so se v tem tiskopisu za izvršitev omenjenega cilja navedene namere pod zaštitom javnih gospok ali izvršile ali imele izvršiti;

z ozirom, da rečene namere segajo v državljanska prava istrskih Slovanov, i da so nekatere huda žalitve prava, kakor n. pr. oproščenje brodovalstnikov i pomorskih kapitanov od občinskih doklad v Lovrani in preobloženje kmetskega ljudstva z davki, in druga tlačenja;

z ozirom sledujoč, da je omenjeno pismo zaradi svojega pravo in čast žalečega zapopadka moralo provzročiti mej istrskimi Hrvati največji nemir in razburjenost, ter je to tudi v resnici provzročilo:

z ozirom na vse to prašajo podpisani njegov prevzišenost, g. ministra prvomestnika:

Je li bil vladi zapopadek priloženega pisma uže znan, in ali je ona v stanju, dati natančniso vest o omenjenem predmetu in o koracih, katere je ona uže storila?

Na Dunaju, dne 14. marcija 1881. (To interpelacijo je podpisalo 32 poslancev.)

(Dalje prh.)

PEŠANJE

kupčije in obrtnije na deželi.

Kamor koli prideš, povsod slišiš le tožbe o slabem stanju, pomanjkanju denarja, o slabej kupčiji i. t. d. Kakor je pri kmetovalcu opravljena tožba o slabem njegovem stanju in neznosnih bremenih, prav tako in v istej meri je tudi pri malem kupcu ali obrtniku na deželi. To se ve da, dokler je kmetovalec dobro stal, bili so tudi kupci in obrtniki na boljem, ko je pa kmetovalec propadel, propadla je tudi kupčija in obrtnija po deželi. Ubogi kmetovalec, po vednih zaporednih slabih letinah, zadolžil se je do grla, tako da dobro četrtino kmetovalcev smemo prištevati mej tiste, kateri se nikdar več iz dolgov ne izkopljejo; teh čaka žalostna osoda — zapustiti jim bo milo domovje ter iti — kam?

Ko se je bil kmetovalec zadolžil, potem mu noče nihče več dati na upanje; denarja nema, ker prodati nema kaj, na posodo pa ne dobi, tedaj je prisiljen brez najpotrebnejših stvari se dalje nev spešno ukvarjati in trpeti. Poglejmo v prejšnja leta, ko kmetovalci še niso bili ali vsaj ne tako močno zadolženi kakor dandanašnji. — Takrat je kupoval kmetovalec, kar je potreboval, obutev in druge postranske družinske potrebe, tacih reči, katerih doma ne pridela, in tako kupcu in obrtniku dajal obilo zaslužka. A sedaj pa temu ni več tako. Gospodar kmetovalec z družino vred trpi pomanjkanje in on sam je skoraj le za silo obut, mej tem ko ostala družina mora bosa hoditi. Torej ni čudo, ako se kupec ves dan po štacuni šeta, a zvečer dnevni skupiček kaj lahko sešteje. Vzemimo v primer obrtnika kožuharja, kateri vse leto kože skupuje in pripravlja za kožuhe. Kožuhi so narejeni, nastopi mrzla zima, in človek bi mislil, da bodo ljudje kožuhe tako kupovali, da jih kožuharju še zmanjka. A temu ni tako. — Zima res pride, marsikdo se milo ozira po kožuhih, ali zastoj — kajti njegov žep je prazen, in rad nerad mora revež mrz trpeti, kožuhar pa tudi zraven njega, kajti ni morebiti niti toliko skupil, kolikor je bil za kože dal, in tako je tedaj prisiljen z drugimi vred marsikaj potrpeti. Ni čudo tedaj, ako je potem tudi po mestih slaba kupčija, ker

Irredentovski napad na Istro.

(Dalje)

Tako bi se, da ne bi vlada ali kdo drugi kaj slutil, zaslepile nepričakovano s hinavsko blagodušnostjo glave slovske stranke i napravilo se stanje, da se Viteziču zaduší znani njegov plamteči žar, s tem pa se začela naglo i stalno pršiti i propadati slovska stranka, in Kastav bi dobil to, česar je vreden.

H krati bi se pripravila tla, da Veprinac ne postane ognjišče agitaciji, česar se je bati, ker je novi župnik, rodom Kastavec, razpiti Slovan, najbolj lisičji, najizobraženejši i najpoddvizetniji za to stranko. Zdjaj še ne poznam natančno razmer te občine, zato si želim prilike, da jih spoznam, in v ta namen bi mi zadostovalo, ako bi nekoliko časa uradoval v Lovranu. Mislim, da se vzrok lahko najde, da me pošlejo tja; uže to je dovolj, da ta občina ni predložila računa po besedah okrožnice od 6. junija 1878 št. 3002; moja skrb pa bode, da mi bo v tem oziru okrajni glavar na roko hodil.

V Lovranu slovska stranka ni še dosti krepka, a utegne se okrepiti, ako ne bi se posrednje podpiral italijanski element, ki stanuje na obalah, čegar ljubezen si je treba pridobiti; zato sem napravil proračun za Lovran tako, da bodo brodovalstniki in trgovinski kapitani oproščeni od plačevanja občinskih doklad, a z druge strani pa sem obremenil kmete z davki, da s prekanjeno rabo ne more izpodleteti zaželeni namen, namreč da bodo kmetje v gorah na milost i nemilost izročeni v roke stanovalcem na

PODLISTEK.

Jugova pripovedovanja.

IV. popotovanje.

„Jug, dolgo si se potegoval drugod, kaj da?“
„Brez opravka in gotovega vzroka istinito ne! veruj mi! Bil sem po Bosni pometal in tu in tam tudi pod oknom poslušal.“

„Jug, to pa ni lepo! Vsaj mej nami ljudmi poslušanje prid durih ali pod oknom nema večje veljave, nego piškav lešnik.“

Kaj to tebi mari? Kaj te briga? Vsak pred svojim pragom, pa bo mir, litanij pa ne potrebujem, posebno pa uže od tebe ne, ker sva prijatelja. Sinoči sem jih dosti slišal v Bosni od Burje, s koje sva se tamkaj rovala, a kaj hočeš, baba je baba, svojo naprej tišči in nehati moraš, ako ti je za mir. Tako tudi jaz; spomenil sem se prislovice: pametni odneha, ko je sprevidel, da osel sam lahko nese. Burja je rujevala, vso noč; ker sem pa na popotovanju čez srednje morje in po južnoslovskih pokrajinah ves sopar pobral in z njim meglice, ki so me sprenjale, napajal, imel sem uže precejšno spremstvo za saboj, kajti veš, sopar je mojim meglicam to, kar je kvas zamesenemu kruhu. Burja pa surova, kakor je, ki ne pozna nobene manere, posebno surova pa je kraška, ki celo po Trstu divjaško in barbarsko razsaja, če prav je policaji ne

zapró, zažene se mej moje megle in meglice, bliskoma jih prepíha in prehladí, da so se revice začele kar krčiti. Druga se je bolj krčila in potezala od druge, kakor tisti ogerski Janoš, ki se od njega pripoveduje, da je začel roke in noge na vse kraje stezavati, kadar ga je krč prijel.

S tem pa ljubeznjiva tetka Burja ni bila še nikakor zadovoljna. Spomenila se je, da je videla uže dostikrat paglavce spomladi iz šole hodeče, ki so močnejši — slabeje pahali in ob tla metali. Kaj meniš, kaj klek vražji napravi? Mej moje megle se zakadi, zapodi jih drugo v drugo, da so beli kosci na vse kraje od njih leteli. Smilile so se mi, na zemlji je pa snog padel, in pa kakošen? Znaš, tako ti je šel, kakor bi bil berače trgal in v par urah je bila zemlja bela, kakor pražuje platno in bilo ga je, da je zajce uže skrbeti začelo, kaj bo, ako sedaj tak obleži.

Burja se vrne domu. Jaz pa ostanem v Bosni in nad Sarajevem zračno gori in doli pohajam. Tam gori nad kastelom kepali so se otroci, prvi bolj živ nego drugi, sami majhni širokohláčniki. Marsikteri jo je dobil tija mej pleča, da se je takoj podrgljal za ranjeno mesto, v ročico poluškal in z nova bombardovanje pričel.

Ne daleč od tamkaj sem slišal zdahnóti zalo Srbkinjo: oj uboge cvetice, ki ste po bregu uže tako radostno glavice dvigale, kaj bo z vami? Bele, rudeče obopsene kurjice, modre vijolice, o ve uboge heerke zapeljane spomladi, kaj

bo z vami? Poginite pod mrzlim snegom, ne da bi bile dopolnile svojo nalogo. Pozni sneg bode vam morilec in od vašega bitja ne bode ni duha ni sluha!

Vrgla je pred prag nekaj drobtin, na katere so iz bližnjega čeppljevega vrha uže lačni tiči prežali. Bili so pravi pravci komunisti in socialisti, tisti kriljati pevci bosanski. Čopasti škrijanci, temnosivorudečkasti ščinkovci in rujavi tatinski vrabci.

Dolg čas me je zvijal in nisem vedel, kaj bi začel, tedaj ostanem pri tličji drhali. Kakor sem sprevidel, prevladali so čopaci, ki so se izvenredno dobro mej saboj razumeli. Ščinkovca so uže bolj odganjali, kajti zavidali so mu lepo pisano njegovo sukunje. Najmanj po godi pa so jim bili lačni vrabji kljuni; tudi ščinkovci in vrabci niso si bili nič kaj prijatelji. Če ga je le mogel in kder ga je mogel, hlastno je ščinkovec po njem, vrabec pa, vražja duša, kakor je, hodil ga je nalašč dražiti. Čopasti škrijanec nekaj časa mirno gleda in le svarilno glavo p-vzdigne: „vrabec, čuvaj se! ko pa le vidi, da ne pomaga nič, pcedi sam za nagajilecom. Kake dvakrat uže sta pricvrkla po cesti gori in doli, vrabec prvi, škrijanček za njim, kar vrabec, vseh muh poln, v odprto vežo smukne, ali o joj, kako ga je fratalo! Pinč, ki si je v veži zaležane ude poravnal, hlastne po njem, da je „matez“ jedva zdravo perje odnesel.

Ščinkovcu ni bilo po godu na cesti in kaj bi ne, vsakdo rad teško pridobljeni kruhek v

miru povžije in pravijo, da ima še pes rad pri jedi mir, kaj bi so ga tedaj ščinkovec ne želel? Saj ni treba, da bi se moral z vrabcem za vsako zrnce in za vrako drobtinice skušati, posebno pri tolikoj nesramnosti, kakor jo ima vrabec od rojstva za doto, pa uže celo ne! Ščink, ščink poslovi se in odleti proti mlinu, ki stoji takoj za kastelskimi vrati ob cesti, ki drži iz Sarajeva na Višegrad. Tamkaj se nadeja več hrane si pridobiti, če uže drugače ne, pa kokošim kaj „pofuli“, saj vrabec tudi, kder le more, in kaj je vrabec proti ščinkovcu? Nič! Kako priden je ščinkovec letenski čas, ko se gosnice in druga mrčesovina izleže in škodo dela. Kaj mu je takrak za zrnje; ne mara ga, pa da bi mu ga na perišča ponujal. Ena sama mastna gosnica ima v njegovih očeh več veljave, nego poln mernik zlato pšenice ali rumenega prosa. Da, da, po letu, to je življenje za ščinkovca. Kar na vrh sede, v čegar rogovi je njegov gujezdó, in poje, zraven pa s bistrim očesom ves terčn na gori in v doli opazuje in gorje gosnici, ki samepašna tija zaide. Zgubljena je!

Staro hruško si je za to svoje imenitno opravilo tudi uže izvolil. Prav tista je, ki je lansko leto o njej valil z izvoljeno svojo družico, ktera pa sedaj le na zimskih počitnicah pri svojej teti kožušek za novo spomlad pripravlja in obira. O da bi se le skoraj vrnola! Uže je ni od novega leta. Takrat je prav hudo za živčje postalo in ubogi ščinkoveček je jedva za lastni lačni želodeček dobil, kar je bilo treba.

trgovci z dežele, zato ker le malo prodajo, hodijo vedno redkeje v mesto za svoje štacune kupovat. Tako trpi vsa trgovina, večja in manjša, in z gostovostjo smemo trdit, žalostno resnico, da nastane občni kupčijski in obrtniški proletarijat, ako se k malu na bolje ne obrne. Vlada, žalibog, o tem da sedaj še nič storila ni, niti toliko ne, da bi v slabih letih, ko vsled splošnega obubožanja ljudstva tudi kupec in obrtnik pomanjkanje trpita, saj nekoliko pridobinskih in dohodninskih davka odpustila.

Godi se temu prav nasprotno. Znan mi je slučaj, ko je kupec, pošten avstrijski državljani, po resnici na napovedno polo popisal slabo stanje njegove kupčije — ali kaj je bila posledica temu? — plačal je istinito večji dohodninski in pridobinski davek, nego popred. In takih slučajev bi se dalo dokazno navesti sto in sto, na takovi način pa mora kupčija in obrtnija iti pod zlo. Nekoliko so temu krivi tudi oni gospodje, kateri so postavljeni v pregledovanje došlih napovedi, ker oni na taiste le malo ali celo nič obzira ne jemlje, ampak predlagajo obdačenje dohodkov prav tako, ko takrat, ko je kupčija in obrtnija v najlepšem cvetu bila. Ker je pa uže skrajni čas, da se vzlasti malim kupcem in obrtnikom na noge pomaga, da popolnem ne propadeta, torej našim gg. državnim poslancem, ki imajo sree in voljo za blago svojih volilcev, živo priporočamo, naj v povzdigo in oteho naše domače kupčije in obrtnije svoj glas povzdignejo, in po vseh postavnih pripomočkih na to delajo, da se sedanje žalostno kupčijsko in obrtniško stanje zboljša ter na višjo stopinjo povzdigne.

Vshodnje prašanje.

Na vshodu se vedno bolj zbirajo črni oblaki, ki preté Turčiji pogubo. Uže smo omenili, kako strahovito proganjajo Turki macedonske Bolgare i kako mej temi raste srd do krutih starih zatiralec. Prašanje tedaj ni teško, kako se bodo vedli Bolgari na Macedonskem, v Rumeliji i na Bolgarskem, ko se prične mej Grki in Turki vojna, katere se skoraj ni mogoče več izogniti. Ni dvombe, da macedonski Bolgari to priliko porabijo, da otrsó jarem azijskega barbarstva. Tudi se ne more dvomiti, da jih bodo sorodniki iz Rumelije in knezevine najkrepkeje podpirali, i da dotični vladi te podpore ne bosti mogli ubraniti, pa da jim bi tudi volja bila. Bolgarski časniki pripovedujejo, kako mislijo tamošnji prebivalci; celo „Marica“, ki je vladni častnik na vshodnjem Rumelskem, i se tedaj mora zatajevati, razodeva mej vrstami i ne more zakrivati javnega menjenja. Toliko odkritosrčne pa govore časniki iz knezevine, posebno „Bulgarski Glas“, ki izhaja v Sofiji. V nekem daljšem dopisu iz Filipolja priporoča naravnost brez ovinkov vstanek vseh Bolgarov in zvezo z Grki, ako se uname turško-grška vojna. V tem dopisu se pripoveduje, da so Bolgari in Grki vshodnje Rumelije popolnoma zložni, da napravljajo skupne shode in veselice, da je vshodnja Rumelija pripravljena, prihodnji boj skupaj z Grki bojevati, in da pričakuje le pomoči bolgarske knezevine. Vredništvo tega časnika pa graja neposlušnost in vzdrževanje bolgarske vlade zelo ostro. Res je, da „Bulgarski Glas“ dela vladi opozicijo, ali tudi „Nezavisnost“, ki je večkrat vladi glasilo, trdi izrečno, če tudi ne govori o vojni, da bolgarska prizadevanja po svobodi i neodvisnosti stoprv takrat dosežejo svoj namen, ko bodo bolgarski narod znotraj in zunaj popolnoma zedinjen in neodvisen. Macedonija je na bolgarskem telesu odprta globoka rana, ki vse Bolgare peče. Zunanji časniki govore o hujskanju, ki se godi v bolgarskih deželah zoper Turčijo. Ali hujskanje je čisto nepotrebno o takej stvari, za katero je ves bolgarski narod unet, o kateri je tudi bol-

garski minister zunanjih zadev evropskim vele-silam čisto resnico povedal. — To so gotovo velepomembna znamenja, vsakemu jasna, kedor ima zdrave oči. Ljudski glas je: Turek mora iz Evrope, prej ne more biti miru in blagostanja. Vse to tudi Turki dobro čutijo, zato pa še bolj tarejo kristijane, saj so sami preverjeni, da je njihova oblast v Evropi pri kraju, da ni več daleč da, ko se bodo morali umakniti na one kraje Bospora, od kodar so prišli njihovi dedje.

Dopisi.

Iz Materije dne 3. aprila.

Čitali smo v našem cenjenem listu „Edinost“ št. 12, dopis iz Materije od dne 15. t. m. v katerem se objavlja pohvala prejšnjemu tukajšnjemu učitelju gospodu Mercinu in njegovej soprogi za nju zasluge na tukajšnji šoli v času nju tukajšnje navzočnosti.

Mi nič ne oporekamo dobrega podučevanja in prijaznosti do tukajšnje šolske mladine toliko od strani gospoda Mercina, kolikor tudi od njega gospe soproge in v istini moramo reči, da nam je jako žal bilo, ko smo doizvedeli, da se taista od nas odstranita, ker smo se bali, da bo teško dobiti enako dobra zanjimca, a hvala Bogu, naša žalost se je v veselje obrnola, kajti po odhodu g. Mercine vdobili smo izvrstnega zdanjega vse pohvale vrednega, prijaznega in šolske mladini jako priljubljenega učitelja, gospoda Debenjaka in izvrstno učiteljico, njega preblago soprogo; ker ona dva žrtvujeta se vedno za napredek tukajšnje mladine in nju skrb je te ta, da vedno in redno podučujeta v šoli.

Podpisani roditelji šolo obiskavajočih otrok zaradi dragoga miroljubja tukaj le to javimo, da mi dajemo s prav mirno vestjo in iz prepričanja samo zdanjemu g. učitelju Debenjaku in njega soprogi g. učiteljici ženskih rokodel najboljše spricalo v vsakem obziru.

Enoglasno od vsega srca kličemo: Bog pozivi g. učitelja in odlično gospo učiteljico in ju ohrani nam še mnoga leta v našo in naših otrok blagost.

Roditelji šolo obiskavajočih otrok in pravicljubih (16 podpisov vsacemu odprtih. Uredn.)

S Krasa, dne 4. aprila.

Iz marsikatero vasi na Primorskem se sliši kedaj kak glas v kakom listu, le od zgornjih Kraševcev na kranjsko primorskoj meji je vse tiho, le iz Divače se kedaj kedo oglasi. Kaj pa Naklo, Lokva in druge okoli stoječe vasi tako molčite?

Morda bode katerega zanimalo slišati kaj o našem golem Krasu, kateri je, kakor je skoro vsakemu znano, ves votel in kamenit. Ako greš po železnici od zgornjih Ležeč proti Trstu, ne vidiš drugega razen goličav, posebno je znameniti Gaberk zavolje hude burje marsikateremu popotniku dobro v spominu; vzlasti mej predoroma št. 1 in 2, ki sta mej Ležečami in Divačo, tako je močna burja, da časi celo železnični vlak iz tira vrže, pozimi pa tak sneg pade, da vlaki po ves teden v snegu tiče; pri takih prilikah se mora pošta z Vrem skoz Lokvo in Bazovico v Trst prepeljati. Na kranjsko-primorskoj meji pod Gaberkom stoji stari grad „Na Skoli“ sedaj lastnina g. J. Dekleve, katerega je rajniki in prerano umrli rojak g. Josip Dekleva leta 1874 v Slovenskem Narodu popisal.

Pod tem gradom, ki stoji na strmem skalovju, teče voda „Reka“, ki pri Bistrici na Notranjskem izvira in se pod Skočjanom zopet pod zemljo zgubljava; pred to jamo, v katero reka teče, lepi so mlini in žaga nekaj lastnina g. Mahorčiča, katero je tržaško mesto kupilo hotoč pod zemljo v Trst napeljati to vodo, ki pa še vedno po starej a naravnej poti teče, če tudi

se je uže mnogo tisoč gld. za komisije potrosilo. V Skočjanu je tudi podzemeljska jama, ki je posebno zaradi vohopa imenitna in vredna ogleda. Skočijan je bil za turških časov obidana trdnjava in od Turkov „srače gozde“ imenovan; še zdaj so ostanki zidovja. Iz Skočjana se pride v Lokvo, po nemški ali laški je kličejo Corgnale. Tudi tu so starinostvska znamenja, spomina vredno je okroglo stolpu podobno zidovje, katero tamošnji prebivalci „Tabor“ imenujejo. To ime ima najbrže iz turških časov, ko so se tam kristijanje taborili in krvo-ločne Turke odbijali, kar kaže sedaj še obstoječe zidovje. Tabor je bil zidan leta 1485 in ima prav trdnjavski zid; pri tleh je nad 9 čevljev debel, v prvem nadstropju nad 6 čevljev, v drugem 3, in v tretjem 1½ čevljev, visok pa je 48 čevljev. Ta Tabor je bil leta 1833 v šolsko poslopje predelan in ima res lepo prostorno in svitlo šolsko sobo, a učiteljevo stanovanje je jako skromno zbog debelega zidovja. V sedanjem času se je morala soba za šolo drugej v najem vzeti, kajti zanemarjena streha se je skoraj popolnoma udrila in tako vse prostore pokvarila. Predno je bil ta Tabor v šolsko poslopje predelan, imel je drugačno obliko; kder se vidijo sedaj velika okna, bila so poprej po en čevljev visoke in polu čevlja široke luknje; stopnice, ki se sedaj ob zidu k višku vijejo, bile so ta čas z velike ceste proti zidovju speljane a od njega ločene kake 3 sežnje in se je moglo le čez most v Tabor iti, ker ako se je ta most ali brana vzdignola, nihče ni mogel v Tabor; znamenja tega mosta se še sedaj vidijo. Pod Tabrom je bila klet in iz te je držal prodor daleč iz vasi ven na prsto, a sedaj je popolnoma zasut. Blizu tega Tabra stoji stara kapelica, posvečena M. B. vsa iz rezanega kamena zidana, nad vrati je staro-grški teško razumljiv napis, o katerem strokovnjaki trdijo, da je še starejši od Tabra. Sicer v tej vasi ni posebnih znamenitosti, pač pa je ¼ ure od vasi lepa podzemeljska jama ali grota, katero tamošnji bivalci „Vilenico“ imenujejo. Nemoreni si kaj, da ne bi tudi o tem podmolli par besedic izpregovoril. Ta Vilenica leži na južnej strani, blizu ceste, ki drži iz Lokve v Sežano, dobro četr ure od Lokve, vanjo je narejenih več 100 stopnic in je nad 100 čevljev globoka. Narava jej je dala mnogo čarobnih podzemeljskih lepotic; velikanski stebri ko junaki drže neznan-ske oboke, kamenati prapori in druge kamenate podobe, vse je ko bi bili diamanti, okrašeno, in daje pri luči čaroben pogled. Sredi jame je plešišče za veselice; te so se pa sedaj popolnoma opustile in zadnji čas jamo le malo kedo več obišče.

Reči moram, da je ta jama vredna vsakako, da si jo vsak ogleda. Obiskalo jo je uže mnogo imenitnih gospodov, n. p. višja vojvoda Ljudovik, cesarica Carlota in cesarske avstrijske rodbine mnogo udov ter drugih slavni mož domačinov in tujcev. Bila je v njej tudi špan-ska kraljica i mnogo drugih, kateri so se vsi čudili naravnej lepoti a slabe stopnice in pota obžalovali. Omeniti moram, da je ta jama vlastina katastralne občine Lokva in se po več let v najem daje. Dokler je je imel pokojni Gregor Lantir v najemu, ni bila še ta jama toliko, a on je mnogo storil in mnogo novih vhodov odprl, vsako leto dne 29. junija jo je razsvetil i napravil v njej veselico z godbo in plesom, kar je njemu in mnogim drugim občinarjem, posebno krémarmjem, mnogo dobička neslo. Njegov naslednik, g. Anton Lantir, je tudi imel veselje do te jame. Ko je g. Anton Muha vzel to jamo v najem, dal je stopnice popraviti in nove držaje napraviti ter je sploh pot precej zboljšal; v zadnjem letu je priredil tri veselice v jami s čarobno svečavo in vsaki krat je bilo na tisoče obiskovalcev. Kar so pa drugi manj umni in skrbni ljudje to jamo v najem vzeli,

zaspale so vse te veselice in jama se je zelo zanemarila, največ pa se je z tako zvanimi amerikanskimi plamenicami spridilo, ker po dimu je vse kamenje nekako otemnelo; uže mnogo let ni bilo nič popravljeno, in če tako dalje pojde, k malu ne bo mogoče vanjo. Ali ni to škoda vsej soseski? Koliko dobička prinašajo obiskovalci krémarmjem in drugim občinarjem? Obžalovati moramo to nemarnost.

Prašam Vas: Zakaj bi ne potrosili par sto goldinarjev in pot i stopnice v Vilenico popravili? Da bi ta znesek morala tudi občinska denarnica dati, saj bi v par letih imela kapital z obresti povrnen, kajti podvzetnik bi potem ne plačoval več po 30 gld. na leto, ko sedaj temu dajal bi lahko po 100 gld. in še več in lahko bi jih dajal, saj bi mu tudi neslo, ko bi vsako leto napravil saj eno ali dve veselice in bi se to po časniki naznanilo, gotov sem, da bi prišlo mnogo obiskovalcev.

In pa, saj bi oni denar lahko skoro ves v občini ostal, kar bi za popravo potrosili, ker bi ga lahko domači rokodelci in delalci zaslužili. Ko bi katera druga skrbnejša občina imela tako priliko, gotovo bi se jo bolj obračala v svojo korist, vi pa zametujete in zaničujete dar, ki vam ga narava ponuja. Pristaviti moram, da je sredi te jame v novo Vilenico vhod, katerega je še pokojni Gregor Lantir odprl, kamor se pa zbog pomanjkanja stopnic in potrebne poti brez nevarnosti ne more. Ko bi rajniki Lantir še živel, gotovo bi tudi ta jama bila uže odprta, ker je mnogo lepša od stare jame, kakor se je pisatelj teh vrst z lastnimi očmi prepričal. Ta Vilenica bila bi pravi studenec dohodkov za občino, zdaj pa je tako zanemarjena, da jo le redko kedo še obišče. Trudil sem se v roke dobiti te jame kroniko, katera bi gotovo bila jako zanimiva, a brez uspeha, tudi ta je zginola v večnost, vendar je ne bodeš se nehal iskati, morda se mi posreči jo kde dobiti in, ako jo vdobim, hočem Vam natančneje pisati o nje zgodovini.

Do tačas pa priporočam vam: Lokavci! odprite soseski vir dohodkov in potrudite se nekoliko, da pokažete svetu, da ne držite rok križem, ko gre za korist občine in nje prebivalcev, in da ne zakopavate zakladov, katere vam je narava podarila, ampak da ž njimi tako ravnote, da se množ njih veljava in število — kar upam da bodeš. —

Nazdar! Mirko.

Politični pregled.

Državni naši poslanci so prišli na piruhe, ker imajo počitnice do 27. aprila; mi jim kličemo: dobro došli, in voščimo vesele praznike, ker so se marljivo in pošteno trudili za naše pravice. Imeli so teško nalogo, zadovoljevati se se morali z malim, ker velicega ni bilo mogoče doseči. Mi pripoznavamo njihovo dobro voljo in požrtvovalnost; če tudi niso vspehi veliki, led je vendar le probit, i če Bog da, boljše bo. Mi primorski Slovani res ne vidimo še nobenega sadu, tu je še temnejše, nego je bilo poprej, a začelo se je daniti na Kranjskem, i ko tam posije sonce, pride tudi k nam. Slovenskim poslancem imamo gotovo v prvej vrsti hvalo vedeti, da se na Kranjskem odstraunajo najhujši sovražniki slovenskega naroda i na njihova mesta posajajo narodnjaki, ali vsaj taki možje, ki so neutralni. To je res le malo še, ali brez koristi ni, ker prav nasprotniki naših pravic v uradih i solah so nam mnogo več škodovali, nego državni zakoni. Kedor ne spoštuje naših pravic, on ni vreden našega kruha; prva skrb mora tedaj biti, da se našim nasprotnikom naš kruh vzame in onim da, ki so prijatelji našemu narodu. Mi imamo živo vero v boljšo bodočnost iz več razlogov: prvič je naša reč pravična i zato uže sama v sebi nosi življenje; drugič je naš narod zdrav i nepokvarjen, zato je njegov razvitek gotov, tretjič pa imamo dobre državne poslance, ki z razumom stinjajo tudi ljubezen do svojega naroda; četrtič imamo tudi doma mnogo zlate rude, katera se še le tedaj prav lepo zalesketa, ko luč naujo zasije.

Interpelacije slovenskih poslancev gotovo ne ostanejo brezvspešne. Iz odgovora pravosodnjega ministra nam sije upanje in poroča se, da vlada izda glede jezika v uradih za slovenske dežele poseben ukaz. V jezikovem odseku je bila zadnji teden o tem zanimiva razprava. Grof Taaffe se ni neugodno izrekel; prav živo pa so se za slovenske pravice potezali dr. Tonkli, Heurik grof Clam, Črkavsky, grof Hohen-vart i drugi.

Levičarji državnega zbora bodo imeli slabe velikonočne praznike, vsi pobiti, potlačeni, zaprti mej sabo in se sabo so se vrnoli na dom. Naprednjaška stranka se je še le zaduje dni tako sprla i napravila tak škandal v svojem klubu, da se kaj takega še ni slišalo. Pitali so se mej sabo z najlepšimi priimki, kričali, razgrajali ter drug drugega klicali na dvoboj. I ti ljudje hočejo vladati državo! Pošteni njihovi volilci se jih morajo sramovati.

Gospoka zbornica je 8. t. m. zavrгла sklep poslanske zbornice zastran šolsko dolžnosti. Naučni minister baron Conrad se je pri tem jako mlačno vedel. Baron Helfert je sklep poslanske zbornice krepko, a brez uspeha zagovarjal, ker so gospoda avtonomisti uže večidel Dunaj zapustili i šli na praznike, centralisti, ki stanujejo do maleda na Dunaji, pa so vsi v zbornico prišli,

Žene pa lačne tudi ni mogel gledati. Rekel jej je tedaj, naj obišče svojo teto, ki je tam nekde blizu Mokrega, in šla je in od takrat ni še besedice zvedel, kako in kaj. Pred tednom dni uže jo je skoraj pričakoval in ob popoldnehu, ko je sonce tako prijetno in gorko sijalo, da so uže lepi rumeni metulji letali, — na visokem vrhu stare hrustke, kder bode prihodnje prebivališče spodaj v rogovili, svoj živodoneči ščink, ščink, griču, piču, poskušal, s kojim jo ob njenem prihodu meni pozdraviti. A sedaj — sneg — vse je zmešal, Bog ve, kedaj pride. —

Oh, oh, vse bi bilo, da bi le ta smentani želodec tako grozovito svojega ne zahteval, in kako hudo je lačen biti. Pogleda tedaj pri malinu, če li je kaj kokošim ostalo, ali če je morebiti kako zrnje tako tija kam na stran odskočilo! oh, kako ga vije! Saj je bilo vendar uže tako prijetno, dobila se je ob gorkem popoldnevu uže vendar marsikaka mušica za prazna čreva, oh in sedaj pa je vse fuč! Kakor da bi tiči snegom prazni želodec polnili!

Ščink, ščink, zrnice je vendar le tukaj! Dobro bo! Eno, ščink, dva, tri, ščink, ščink, uže bo! uže bo! Moji ščinklji se godi gotovo boljše, nego meni! Ko bi mi uže vsaj enkrat pisala, da bi vedel, kedaj pride. Ščink, ščink, zopet jedno! No Bog ga bodi zahvaljen, za južino sem vendar le dobil. Kosilo tudi ni bilo prav prida, na onjavih svilih sem stikalval po otepih — a bogami, malo je bilo!

„Čuj me Jug, kedo pa sedaj li pripoveduje,

ali ti ali tvoj ščinkovec, ki se mi zdi sestradan, da se mu po črevih bliska.“

Vrag te jaši, ali si res tako zabit, da še ne veš, da povedovalce, kadar hoče reč bolj na kratko, a tem bolj živo naslikati, pripovednje, kakor bi se bile njemu godilo.

Aha!

„Kaj, aha, ako ti ni po volji, zdrav, saj prosil te ne bom! Če hočeš, piši, kakor ti pravim, ali pa pusti in z Bogom!“

Jugič, Jugiček, Jugovič, Jugoviček, ne bodi hud, saj me poznaš, da sem tu in tam siten in tečen, pravi dalje, ne bom te motil.

Od malina tedaj, kder sem zapustil vtolaženega ščinkovca, pogledam po vrabcih. Saj jih poznaš, kaj ne?

Ali te ni sram, da me kaj takega prašaš, mari li ne veš, da so mi vrabci pri rojstvu prvo pesem peli?

A tako! Pri vrabcih tedaj je bilo vse živo, kakor na živinskem semenju. „Živ, živ matevž, si še živ, he? praša črnkasto marogast rujav vrabec svojega pajdaša, bo pred hišo na cesti sodrgo in odpadke konjskih repov razbrskujeta.“

Živ, živ, komaj živ, ček! slabo je, mu odgovori drugi, sneg nam je vse skazil. Mislim sem uže nekoliko na ženitev, a moja stara v svojem rujavem rašu ni bila nič kaj še zadovoljna. Jaz sem govoril, pregovarjal in prigovarjal, kar je bilo le mogoče, ali vse je bilo bob ob steno. Matevž, si mislim, ne bodi nemaren, vrag babo! pokaži, da si možak in ne mevza, kakor

si morebiti ona misli. In kaj meniš, kaj sem naredil?

„Bog ve kaj, prebrisan in muhast si, ko malokdo.“

„I kaj le, pustil si jo in ilge si ji pokazal.“

„Oho, kaj še, kaj meniš, da bi jo bil s tem kaj kaznoval, ko bi jej bil pos podpisal? Nič! Druzemu bi se bila na kljun obesila in smijala bi se mi bila. Spomenil sem se tistih davnih časov, menim, da bo uže menda nekaj let, ko sva se staro še doli blizu šole stanovala in sem jaz, kadar sem imel čas, mej polnokna hodil tje kaj „ajmolajns“ poslušat. Tam sem videl, da je stari učitelj za kuštre pogladil tistega, ki ni slusal, da so mlademu paglavcu mnogokrat gorke solzice po obrazu lile; so bile li žalosti ali jeze solze, ne vem, ker nisem nikoli še na visoki šoli poslušal, a da so solze bile, to vem! Glej tista mi šine v glavo. Da bi moja babnica ne bila tako dobra za lego, storil bi bil, kakor si mi svetoval; tako pa sem si mislil, kaznuj jo po maneri starega učitelja in morebiti vendar še nekaj iz nje narediš, kajti veš, sila je plodna. Nikoli mi ne znese manj od 6 do 8 jaje in vse izvali. Zapustil je toraj nisem, ali v svojej jezi, v kateraj nobenega ne poznam, planem vrabulji na hrbitišče, zgrabim jo z jezini kljunom tako po mrsavej glavi, da je klek babji s začetka čivkal, javkal in kričal „živ, živ, živ, potem pa skoraj omadel.“

(Dalec prih.)

zato drugačnega sklepa ni bilo pričakovati. Unger je deželni zborom odrekaval izvrševalo pravico o folkshih zadevah, ter nekaj sanjaril o manjkanju naravne ljudske sloge. Da je Unger avstrijska ljudstva opazoval, ne bi mogel bil kaj takega blesti, vedeti bi moral, da se ni dosti tednov, kar so centralistični poslanci, mej katerimi v resnici ni sloge, hoteli mej ljudstvo zasejati neslogo, pa nič niso opravili. Unger vidi reči, katerih ni, tistih pa ne, katere ga vsak dan v oči bodojo. — Poslanska zbornica omenjene predrugeče gosposke zbornice gotovo ne potrdi.

Skof Strossmeyer je izdal pastirski list, iz katerega jemljemo te le pomenljive besede: „Orientalno prasanje je še vedno dnevno prasanje, in danes le sam Bog še ve, kaj se zgodi se Solunom, Carigradam. Naj se to prasanje reši kakor koli, naj Solun in Carigrad komer koli v roke prideta, vendar ni dvomiti, da se stara podoba zahodnjega in vshodnjega sveta nikoli več ne vrne. Ta podoba leži uže davno v svojem grobu, in čas bi bil, da za večne čase konec vzame tudi cerkveni razkol, ki je bil le studenec iz one podobe.“

Na Ogerskem se spridenost grozno širi, ne le mej moškimi, temuč tudi mej ženskimi spolom i nič več nenavadnega ni, da ženske odpravljajo sad lastnega telesa. Kder se množe take vnebovpijoče hudobije, tam je narodu podpisana smrtna sodba. Ako madjarska vlada i madjarski državni zbor ne popustita sedanje politične poti, nič ne pomore pomadjarovanje, ogersko deželo neizogibno zadene tista osoda, katerej so pali v naročje Avari, prejšnji vlasniki sedanje Ogerske. — Poleg tega so se začeli Srbi iz Bačke, Banata i Srema, če tudi je prebivalstvo v teh krajih jako redko i zemlja rodovitna, trumoma seliti v srbsko kneževino, ker jih ogerska vlada z davki tare i madjari.

Bosniški izseljenci v Carigradu so turskemu sultanu predložili prošnjo, naj prisihi Avstrije, da Bosno zapustit, ali vsaj izročit teh dežel mošejsko premoženje. Ti bodo čakali, da jim na Aji Zofiji polmesec oemni.

V Peterburgu se je zadnji teden vršila pravda zoper carjeve morilce in vdeležence; 75 prič se je zaslialo. Zatoženec Željabov je rekel, da senatu ne pripoznava sodnje pravice; ampak zahteva porotne sodbe. Prvosodnik je ukazal, naj se prebere dotični sklep senata ter s tem zavrnol Željabovo trditve. Zatoženec se je dalje izjavil, da veruje na resnico in pravico krščanske vere, da pa pravi kristijan mora za pravico slabotnih delati in trpeti; on dela uže mnogo let za osvoboditev. To pač kaže, kako je ta nesrečni človek zaslepel; ako res veruje na resnico in pravico krščanske vere, je li mogoče, da ne vé, kako hudo ta vera obsojuje morilce!

Vsi zatoženci so sami izrekli, da so hudodelstva krivi, zato se je pričevanje do malega opustilo i le nekatere točke s pričami tako dokazale, da se nobena beseda v zatožbi ni mogla oporeči. Željabov je obstal, da se je napada na železnici pri Moskvi vdeležil, pri katerem je tudi Perovskaja pomagala. Vdeležil se je tudi pri umoru kneza Krapotkina. Od konca septembra lanskega leta je bil voditelj peterburskega izvrševalnega odbora.

Perovskaja je bila voditeljica carjevega umora. Ona je napravila narise, kde i kdaj se car vozi; ona je dala Risakovu in drugim nastopnikom bombe ter določila mesta, kde jim je prežati na carja; ona je napravljala mine; Željabov je bil nje tehniški svetovalec.

Rysakov je bil stoprv 3 mesece mej zarotniki ter je zelo ponosen na to, da mu je zaupal Željabov. On je zelo prenapet in zmeden, išče Herostratove slave ter o nihilizmu še pravega pojma nema.

Jese Helfmann je bila voditeljica skrivne tiskarnice, raznašala je nihilistični časnik. Pri njej se je sklepalo o nihilističnih podjetjih.

Kibaleič je bil voditelj pri napravljanju podmolov na železnicah pri Moskvi in Odesi, ter se je vdeležil pri umoru Mesenzova. On je napravil bombe in podučil tovariše, kako se imajo rabiti. Mihajlov je bil ogleduh, ki je imel čuti nad družimi zarotniki. Zatoženci so na prasanja prodrzno i nesramno odgovarjali.

O tej jako imenitnej in podučljivej sodbi bomo prihodnjic več govorili, danes poročamo le to, da so bili vsi carjevi morilci i zarotniki k smrti in vsemu obsojeni.

Mej Rusi i Poljaki sporazumljenje lepo napreduje; to pa Nemcem dela velik strah in zato natočujejo Poljake, da so oni krivi carjevega umora. Naj pogledajo Nemci v zgodovino, pa se prepričajo, da se je kraljemorstvo izleglo iz nemškega gnezda; Poljak je v mnogih bitvah in revolucijah hrabro svojo kri prolival za svojo domovino, a v ponosnem svojem mišljenju nikoli ni roke stegol, da bi moril kralje in cesarje. Nemška nesramnost opominja Poljaka in Rusa, da si podata roke v spravo i lepsi časi zasijo njima in vsemu Slovanstvu.

Tursko-grško prasanje visi na zadnjeje zarezi, vlade so se zedinile o tem, koliko sveta ima Turčija odstopiti Grškej, ali pa bodo Grki i Turci zadovoljni, to je še prasanje, i na vse zadnje bo pač le puška govorila i sodila.

Po večrajšnjem oficijelnem poročilu je grška vlada na pritisk ruskega i nemškega cesarja na grškega kralja sprejela od vnelavstij določene uvete; vojne tedaj zdaj ne še bo. Arbanasi so se uprli, 15000 vstašev marsira proti turskej vojski.

V laškem parlamentu je ministerstvo zahtevalo, naj se pretrgajo obravnave o zunanjej politiki, dokler se volilni red ne predrugači. Pri glasovanju pa je dobilo ministerstvo nezaupnico, ker je ostalo za 21 glasov v manjšini. Vsed tega je ministerstvo svoj odstop naznanilo kralju.

Francosi uže pošiljajo vojsko v Afriko na tunesko mejo, da masnejejo napad na polkovnika Flaters; francoski državni zbor je vladi za to ekspedicijo dovolil 6 milijonov frankov. To je moralo vplivati na nezaupnico, katero je dobilo laško ministerstvo v parlamentu. Dokazano je, da italijanski konsul v Tunisu šeuje ondodne rodove zoper Francoze, i da ni nedolžen pri reparskih napadih v Algeriji. Francoski ponos pa zavratnosti i hinavščine ne more trpeti, i zato Francozje necega dne do naravne meje — male Sirte — stegnó rokó i Tunesko priklenejo Algeriji. Italija pa bo iz bližnje Sicilije brez vspeha kamenje metala, kakor Polifem, katerega je Odisej oslepil.

Na Irskem razdraženost ter razburjenost vedno raste in bóji mej ljudstvom in policijo so na dnevnem redu. Kolikor se ljudstvu pobira orožja, toliko več se ga na Irsko pošilja; stanje je tako, da je podobno obénej revoluciji i dokler angleška vlada tega stanja ne zboljša, dotlej ne bo miru.

DOMAČE STVARI.

Našim č. gg. naročnikom! Nujno

prosimo vse zunaj mesta bivajoče gospode, kterim 1. marcija naročnina poteče, naj jo kmalu ponovó, in druge, kteri so se bili pisмено za naš časnik oglašili, naj naročnino za prvo poluletoje poslejo. — Mi moramo velike troške za časnik vsak mesec proti plačevati.

Hi krati uljudno pozivljamo, naj se nam obilo norih naročnikov oglašit!

Cena „Edinosti“ je tiskana listu na čelu.

UPRAVNIŠTVO.

Zgodevina slovenskega slovstva, spisal in založil prof. Julij pl. Kleinmayr v Kopru, dotiskuje se ravnokar v tiskarni družbe sv. Mohorja. Nam Slovincem prepotrebna knjiga bode obsegala sledeče oddelke: I. O jeziku in delitvi po narečjih, II. Razdelitev slovstvene zgodovine, III. Temelj slovenskeje vedi, IV. O azbuki, V. staro-slovensčina, VI. Staroslovensko slovstvo, VII. Novoslovensko slovstvo od leta 1550—1881. — Kakor nam je znano, nabiral je pisatelj gradivo v to poučno delo od leta 1869. Leta 1877. je prvo sestavo predložil odseku za izdavanje knjig „Slovenskeje matic“ v pretres in pregled. Nasvete, koje je v tej zadevi sprejel, porabljal je vestno in delo nekako proustrujil in dopolnil. Vrh tega je leta 1879. v enako svrhu priobčil „Pripomoček zgodovini slovenskega slovstva“. Leta 1880. so se vršile poslednje priprave v natisk in sedaj se uže zadnje pole stavijo. Knjiga bode blizu 14—15 pol obsegala in se v prvej polovici meseca aprila obelodani. Slovensko občinstvo opozorujemo na to novo knjigo. — V prihodnej številki „Edinosti“ hočemo natančneje sporočilo objaviti. Za denes le omenjamo, da se lahko v za naprej naroči pri g. spisovatelju Juliju plem. Kleinmayr-u, c. k. prof. v Kopru.

Enakopravnost. Poštno vodstvo za Primorsko in Kranjsko je zopet razpisalo službo enega asistenta ter v razpisu izrečno zahteva znanje italijanskega jezika, slovenskega pa ni treba znati. Slovenski izobraženi mladenič, ki zna razen materega jezika gotovo tudi nemški, morebiti tudi francoski i še več drugih jezikov, ki je razumen, marljiv, zdrav na duši i telesu, pa laškega jezika ne zna, ne more dobiti poštno službo v lastnej domovini. Lahu pa, ki morebiti razen svojega ne umeje nobenega drugega jezika, odprta so vrata v to službo. Nadejamo se, da g. trgovinski minister ter krivič konoc stori, toliko bolj, ker je sam dal lep izgled, da se je slovenskega jezika takoj začel učiti, ko je prišel na Primorsko ter se ga tudi dobro naučil.

Ugovori zoper zemljiški davek. Tržaški magistrat opominja, da je minol uže dober del dobe, ki je določena za ugovore zoper zemljiške vceenitve. Vabijo se tedaj zemljiški posestniki, ki vceenitve še niso pregledali, naj to v lastni prid store in ugovore vložijo pri mestnih uradih, oziroma c. k. komisiji za vredbo zemljiškega davka. Mestni uradi, pri katerih se ugovori lahko vlagajo, ti le so: okrajni urad v Proseku za posestva, ležeča v Kontovelji, Proseku, Sv. Križu i na Opčinah; okrajni urad v Bazovici za posestva, ležeča v Lonjerju, Banah, Bazovici, Gropadi, Trebeh in Padriču, in finančni oddelek mestnega magistrata za vsa v drugih krajih ležeča zemljišča. Ker je finančno vodstvo razglasilo, da je mnogo zemljišče napčno vpisanih tujim posestnikom, in da se taki pogreski lahko napovedo do 15. aprila pri c. k. komisiji za vredbo zemljiškega davka, za'o je ta stvar nujna. Magistrat dalje opominja, naj se tudi zoper druge napake vložijo ugovori, ako so se take zapazile, ker s tem, da posestvo ni zapisano na pravo ime i se zoper to vložil ugovor, niso še odpravljene druge napake in v ta namen se

posestnikom posestne pole vnovič povrno, da jih potem še enkrat pregledajo.

Vojaška taksa. Mestni magistrat pozivlja vse tiste, ki so podvrženi vojaškej taksi i se niso še oglašili, naj dokažejo z spričali svoje dohodke do konca tega meseca, sicer si bodo imeli nastopke sami pripisati.

Pomorska vlada v Trstu je objavila mornarjem, da je luka v Voli na Grškem s torpedi nastavljena, in smejo vanjo ladije le, ako jih spremlja za to odmenjeni voditelj.

Škedenjske kruharice. Ker je bilo v zadaji Edinosti omenjeno, da je škedenjski kruh od nekaj tako imeniten, da so bile škedenjske kruharice poklicane celo na Dunaj, naj dostavim oni vesti, da so leta 1840 odšle na Dunaj iz Škedenje 3 take kruharice, od katerih je ena umrla, dve pa ste še živi na Dunaji in se jima nekda tam prav dobro godi. —

Za ohranitev starin na Primorskem je osrednja komisija za umetnostne in zgodovinske spomenike dovolila pripomoč v novicah, ker se je v poslednjih časih mnogo zanimivih starin izkopal.

Ljudski popis v Pulji. Mesto Pulj ima 25359 oseb, 16603 moškega, 8756 ženskega spola; mej moškimi je 7695 vojakov, inostrancev je 4471. Izmej 20,888 Avstrijev je 11504 vpisalo italijanski občevalni jezik, 3826 nemški, 1283 slovenski, 3974 srbsko-hrvatski, 271 češki, 25 poljski, 2 rumunski i 1 madjarski. (Bog ve, s kom ta eden Madjar madjarski občeje!) Ves puljski okraj ima 26899 stanovnikov; vpisalo je: italijanski občevalni jezik 14797 oseb, slovenski 8439, nemški 3833; čudno je, da Poljaki i Rusini niso všteti mej Slovane.

Potres v Pulji so čutili večraj proti desetaj uri.

Ljudsko štenje v Lok. Kranju in Tržiču. Loka ima 2293 duš, 2092 je vpisalo slovenski, 140 prebivalcev pa nemški občevalni jezik. Kranj ima 2207 duš, 1992 Slovencev, 192 Nemcev in poturice, drugi so tujei. V Tržiču so našeli 1797 duš, 1681 slovenskih in 100 cimberskih.

Na kranjskih učiteljskih ima hiti po ministerstem ukazu slovenski jezik učni jezik za gotove predmete.

Pozora je treba! Neki Anton Kranjec, doma baje iz Kobarida, ki hodi okolu po vaseh ter se ponuja delati prižnice, božje grobe itd., bil je, kakor se nam piše, tudi v vasi L. na Krasu. A naredivši v tej vasi pri raznih osebah preko 90 for. dolga, pobrisal je — kam? ne ve se. Ta pačuh je bil baje pred leti tudi prebivalec na B. prav lepo opeharil. Mi svarimo naše ljudi pred tem človekom, ki se hinavski vede, ter gledá na njega in vse po deželj klateče se „švindlarja“ kličemo našim ljudem: **Pozora je treba!**

Slovenski odvretniki in notarji na Kranjskem so poslali pravosodnjemu ministru protest zoper določbo najvišjega sodišča, da ima biti na Kranjskem nemški jezik sodnijski jezik. Čestitamo.

G. Mih. Hermann, vrli slovenski poslanec za ptujski okraj, imenovan je za svetovalec deželnega sodišča.

Koroški Slovenci so izvolili deputacijo, ki pojde k cesarju, da mu potoži krivice, ki se godé Slovincem na Koroškem. Vodil bo to deputacijo slovenski rodoljub Einspieler. Našim bratom na Koroškem se res zelo hudo godi, v narodnih zadevah še hujsje, nego nam na Primorskem. Da bi pač ti žalostni časi k malu minoli!

Süddeutsche Post, nemški časnik je začel v Mariboru dvakrat na teden izhajati v tiskarnici g. Leona. Velja za mesec s poštnino vred 60 kr. za četr leti 1 gld. 70 kr. List je olepšan s podobami. Njegov namen je, delati mir in spravo mej ljudstvom i narodi ter zavračati natočevanja i ševanja bodi si v verskih ali narodnih in političnih stvarah. — Tacoga časnika je na Šajerskem zelo treba, zato ga tudi priporočamo.

Ušredni Matice školska je nabrala v prvih treh mesecih svojega obstanka 25.000 gld. To je lep začetek in „Politik“ se nadeja, da se v drugih treh mesecih nabere drugih 25.000 gld. Ta časnik pravi, da se mora brez ozira na letne doneske družabnikov nabrati polu milijona gld.

Češko vsučilišče v Pragi se odpre uže to leto, in sicer juridična in filozofična fakulteta, medicinska pa leta 1882.

Gosp. Vesteneck, ki je toliko hrupa delal po Kranjskem in katerega je neko oknopobijanje v Litiji posebno proslavilo, premeščen je v nemški Gradec. Srečno pot!

Popotovanje v Rim. Meseca julija pojde mnogo cerkvenih veljakov in drugih imenitnih Slovanov vseh plemen v Rim poklanjat se sv. Očetu in zahvaljat za zadnje encikliko.

Srčna žena. Neki gospej je minoli teden 18. leten fantalin mošnjico z 101 gl. iz žepa potegol. Gospa hipoma čuti, zgrabi tatu za vrat, ter ga straži v roke da.

Orožje za Grško se še vedno dovaževa v Trst, kder se hitro na grški parnik vkrcava. Parnik je odplul prenapolnen s živežem in streljivom za armado. Tudi 1200 konj je vnovič kupila Grška na Ogerskem. To niso znamenja — miru! —

Deutscher Schulverein je za Kranjsko določil letos 300 gld. — tedaj dobi 10 judežev

vsak po 30 srebrenikov; nu, slovenskega naroda to na križ ne pribije.

Gospodarske stvari.

Kmetje pozor! Gosenice, ki so lansko leto toliko škode naredile sadnim in gozdnim drevesom, preté tudi letošnje leto pokončati, kar je lani otetega bilo, kajti zaléga je tako bogata po sadnih drevesih, da ako se ne uničijo, vse drevje hitro pokončajo. Zdjaj je poslednji čas, kmetje postrizite in porožite vse mešičke z vej ter jih sežgite. — Pa ni zadosti, da kmet to sam opravi, vsak mora na svojega soseda vplivati, da tudi on nemudomo enako stori. Kedor zdaj gosence pokonča, pridela obilo sadja z malim trudom.

Zoper difteritiko rabijo bajé v nekterih krajih med ali strd, s katero se bolnikom vmenca vrat, potem pa se namaže na kos debelega papirja, in s tem se vrat dobro in tople ovije. —

M. Prave zarano krompirja privedimo, ako vzamemo lese, kakoršne se rabijo, da se na njih jeseni sadje suši. Na take lese se nadevlje semenskega krompirja in potem se lese v kravji hlev pod strop obesijo. Tu začne krompir cime poganjati in ko so te uže dosti močne, posadi se krompir tako, da so cime navzgor obrnene. To se ve da so cime ne smejo poškodovati. Zemljišče, na katero se krompir sadi, mora biti nekoliko visoko ležeče in pa suho. Ko se je krompir posadil, pokrije se vse zemljišče z slamatim govejim guojem. Ko dež ta gnoj spere, vzrastel je krompir uže toliko, da se more okopati in osipati. Slamnat gnoj, ki je dozdej mladi krompir mraza in slane varoval, pograbi se po zneje s grabljami in z zemljišča odpravi.

Državni zajem z loterijo od leta 1854. Dne 3. januarja 1881 izrebane serije so bile priobčene v 2. št. Edinosti. — Dobile so: serija 563 št. 44 100.000 gld. — serija 2545 št. 27. 20000 gld. — vse druge številke izrebanih serij pa po 300 gld. Dobitki se bodo plačevali od 30. junija 1881 počenši. Prvo prihoduje žrebanje serij bo 4. julija 1881.

Tržno poročilo.

Nepazljivost za sestavljenje lista poklicanih je kriva, da so prišle cene našega trga v zadnjem listu dvakrat; poročevalca sicer to jezi, a pomagati ne more. — Upajmo, da se v bodoče ne bodo godile več take pomote. —

Kava. — Ker uvaževalci popuščajo nekoliko, zato je sopet kupčija nekoliko oživela. Cene so še vedno prav nizke. — Kava Rio velja od f. 50 do f. 76.—, Ceylon past od f. 98 do f. 130. — Java f. 80 do f. 88. —

Olje. — Tudi to blago se kupuje zdaj prav po ceni in so imetniki prav popustljivi. — fino namizno olje velja f. 52 do f. 65.—, jedilno f. 39 do f. 43.—, bombažno f. 33 do f. 38.—

Sadje. — Sultanina, opaša in cvebe, vse to blago je zdaj pred prazniki sopet zdano poskočilo, pa utegne po praznikih sopet pasti, ker ne bo več toliko naročeb. — Sultanina velja f. 36. do f. 44.—, cvebe od f. 24 do f. 33.—, opaša f. 23 do f. 25, rozici f. 7 do f. 10, fige v venci, pomeranče f. 3 do f. 6. limoni f. 3½, do f. 6½, mandelji f. 86 do f. 93.

Mast in speh — cene visoke k ljubo neznanitni prodaji; to blago se letos še podraži. Speh f. 54 do f. 62, mast f. 66 do f. 68.

Petrolje — Ker je malo blaga zdaj v luki zato so cene sopet nekoliko višje; pa utegnejo sopet pasti. Petrolje velja denes f. 11 do f. 11½. Za kesnejo dobo se kupi pa po f. 10½ do f. 10¾ iz prvih rok.

Domai pridelki — fižol kupi se lahko po jako nizkih cenah, a kupcev ni in jih ne bode tako hitro. — Maslo prav cenjeno in se prodaja po f. 96 do f. 107. — Slive po trdnih a nespremenjenih cenah. — Korun po f. 3¼.

Les — Ker je došlo mnogo naročeb iz Levante, je mogoče da se cene sopet vzdignjo za nekoliko. — Uže denes se lahko proda les za 1½ do 2½ višje, nego smo zadnjic poročali.

Žito — brez spremembe. Dobro se zdaj kupi za kesnejo dobo, posebno pa koruza. Denes velja koruza f. 6¾. Moka po nespremenjenih cenah.

Seno in slama — prodaja se še vedno po dobrih cenah, katere se utegnejo še zboljšati. Kravje dobro seno gre po f. 2½, stari cent, kornjsko f. 1.60 do f. 1.90.

Dunajska Bors

due 12. aprila.

Enotni drž. dolg v bankovcih	76 gld. 60 k.
Enotni državni dolg v srebru	77 " 50 "
Zlata renta	93 " — "
1860. državni zajem	132 " 80 "
Delnice narodne banke	811 " — "
Kreditne delnice	292 " — "
London 10 lir sterlin	118 " — "
Srebro	— " — "
Napoleoni	9 " 34 "
C. kr. cekini	5 " 54 "
100 državnih mark	57 " 70 "

Slovenske šolske knjige

po znižani ceni:

Da bi si tudi v *večjih* krajih mogli gg. učitelji omisliti moje knjige, bodisi za *učence* bodisi za *šolarske knjižnice*, znižal sem jim, zlasti ako kdo več iztisov naroči, prav *zdatno* prejšnje cene (ki so itak že zelo nizke bile), namreč:

- pri *zgodovini* od 25 kr. na 18 kr.
 - „ *gospodinstvu* „ 40 „ „ 30 „
 - „ *zemljepisu* (1. natis) . . . 15 „ „ 10 „
 - „ *domovinoslojji* „ 12 „ „ 10 „
- Tudi: *fiziko*, (25 kr.), *kemijo* (70 kr.), *geometrijo* (24 kr.), *priradpis* (60 kr.) in *zemljepis s slikami* (30 kr.) dajem pri večjih naročilih za 10% ceneje.

Priporočam ob enem svoje *slovenske, pisane in risanke*, ter *vabina na naročilo nove knjige: „navod za podučevanje pravece“* (60 kr.) V Krškem 1. aprila 1881.

J. LAPAJNE.

Na sto tisoč ljudi

ve hvalo za lepe, goste lasé edino obstoječej e. kr. in kr. ogersko izključljivo privilegiranej

Esenci za lasno in bradno rast,

ki tudi grinte brez sledu prežene, kakor k njej spadajočej pristnej pomadi iz *štajerskih planinskih zelišč*, ali *orehove* iz e. k. in kr. ogerski izključljivo privilegirane fabrike

M. A. Herdlička

NA DUNAJI.

WIENEN, HAUPTSTRASSE ŠT. 36

To nepreseljivo sredstvo je moja mnogo imenovana *esenca za lasno in bradno rast*, ki pri pravilnej rabi in s prideto pomado iz *štajerskih planinskih zelišč* ali orehovim izlečkom uže v kratkem času celona *najbolj gotih krajih napravci goste lasé prejšnje barve!* Mnogo mladih mož ve hvalo za *lepe polne brade* mojej *esenci za lasno in bradno rast*, če lasje le izpadejo, vpliva uže v *osmih dneh* pri grintah uže po *trikatnej rabi*.

Prac *nič škodljivo in najboljše barvilo za lasé „Koppitzinal“* (brez primése naga svinca) ki barva v vseh *barvah černo rjavico* ali *svitlorjavico* v 10 minutah *pod porostvom*; sivim, celo *snežnobelinu lasem* daje popolnoma *črno svitlobo*. Pri rabi lasnih barvil *priporočam* posebno svoj „Koppitzinal“, pristno, dvojno močno pomado iz orehovega izlečka, tudi (v kozmetiki) pomado v palčicah, kakor tudi *najbolj moja olja iz orehovega izlečka za barvanje in lasno rast*.

Moja ces. kr. in kralj. ogerska izključljivo priv.

Esenca za lasno in bradno rast

ozdravlja v vseh primerljajih bolne lasne korenike popolnoma in v najkrajšem času *zagotavlja do najposnejše starosti zelo goste lasé*, vpliva prav prijetno na *glavno kožo*, brni od vsake gihlične in revmatične *glavoboli* in odpravlja vse kožne *nesnage*. Resnica je, da je dobilo stotero oseb, ki so bile popolnoma *brez brade ali plešaste*, uže od *enega do treh mesecev*, v primeri tedaj v *neverjetno kratkem času*, *lepo in gosto polno brado*, ali *goste polne lasé*. Zadevajoče mnoge *zahvalnice so razstavljene*.

Naročila naj se pošiljajo *glavnej zalogi* ces. in kr. ogerski izklj. priv. esence za lasno in bradno rast

Marije Ane Herdlička

e. k. in kr. ogersk. izklj. *posestnici privilegija* Wienen, Hauptstrasse 36 NA DUNAJI.

Cenik:

- 1 velika alabastrova steklenica dvojno močne esence za lasno in bradno rast 3 gl. 50 kr.
- 1 majhna 2 „ —
- 1 Alabastrova steklenica pristne pomade iz štajerskih planinskih zelišč 4 „ 50 „
- 1 Alabastrova steklenica pristne pomade orehovega izlečka za obnovljenje las 2 „ —
- Pristno lasno barvilo „Koppitzinal“ za rudeče, črne, rujave, ali svitlorjavé št. 1 (playo) št. 2 (rumeno) obe steklenici s pladnjema in krtačama velja . . . 4 „ —
- 1 steklenica olja orehovega izlečka za ponovljenje las 4 „ —
- Pomada orehovega izlečka kosmetik v palčicah — „ 50

Naročila iz *inozemstva ali domačih dežel se proti pošiljavi ali porzetji ročno in naglo vrše.*

Zavitek 30 kr. več.

24-4

Najstarša avstrijska zavarovalnica

e. k. priv.

AZIENDA ASSICURATRICE

v Trstu

ustanovljena v letu 1822 s poroštvno svoto nad

osem milijonov goldinarjev

(ki so bili po predpisu V. 211 trgovinskega zakonika v zadnjem glavnem zborni dokazani, priporočila so za zavarovanja:

1. Zoper škodo po požarih na poslopijih, fabrikah pohištvih, zalogah s blagom, shtambah s poljskimi p. delki, kakor tudi na drugem premičnem blagu
 2. Zoper škodo na potih po mokrem in suhem
 3. Zavarovanje na človeško življenje v vseh razmerah
 4. Zavarovanje zoper nesreče na životu in življenju.
- Azienda Assicuratrice, ki si je od svojeje ustanovitve pridobila zaslužno dobro ime v avstrijskej državi in zunaj nje, zavaruje po največjih vplidilih i najpovoljnejših pogojih in daje se svojo poroštvno svoto p. n. občinstvu gotovo varnost.
- Pozvedovanja vsake vrste radovoljno daje, pregledi brez plačila deli in zavarovalne poudbo sprejema

vodstvo v Trstu

via S. Nicolò št 4

Kakor tudi zastopništva in glavna društvena opravništva v vseh večih krajih avstrijsko ogerske države in v Italiji. 12-4

Glavna zaloga

izvrstne

PIVE iz pivovarne STEINFELD

(bratov Reiningshaus v Gradcu)

PRI ANT. DEJAK-U JUN.

via degli Artisti v Trstu.

Prodaja v sodcih in boteljah.

Na prodaj so tudi *drožje* (feccia di birra). 12-15

Doslej še nedoseženo zdravilo

TRGANJE PO UDIH in revmatizem

pri čutničnih boleznih vsake vrste, pri trganji v obrazu, glavoboli, trganji v ledjih, ušesih, revmatičnej zoboboli, trganji v križu in členih, pri križu, splošnej slabosti mišic, pri tresenju, zamrlih udih zaradi dolge hoje ali starosti, pri bolečinah v zacetjenih ranah, pri mrtvudu itd. — Je iz zdravilnih zelišč od lekarničarja **Jul. Herbabny** na Dunaju napravljen

zeliščnih zelišč

„Neuroxylin.“

Neuroxylin so rabi za vrtanje in ozdravlja zelo hitro in zanesljivo. Pri mnogih leta trajajočih poskušnjah v civilnih in vojaških bolnišnicah se je dokazalo, da je Neuroxylin *najboljše bolečine tolažeče sredstvo*, ki vtiolaži tudi *najhušje bolečine*, ki se celo pri zelo zastara nih boleznih popolnoma preženejo. Ugodna pri znanja slavnih zdravnikov in stotera zahvalna pisma to potrjujejo.

ZDRAVNIŠKO PRIZNANJE.

Gospodu **Jul. Herbabny** lekarničarju na Dunaju. Ker je porabilen **Neuroxylin**, katerega ste Vi poslali garnizijski bolnišnici in jo pri *nervoznej glavoboli na enej strani in pri mišičnem revmatizmu* z mastranjem vred zelo veliko koristil, zato prosim, pošljite bolnišnici še 12 steklenic **Neuroxylina** močnejše vrste, s posebnim spotovanjem.

Josefov, dne 30 decembra 1879.

Dr. Fridr. Dückelmann
e. k. višji stabni zdravnik in voditelj garnizijske bolnišnice št. 12.

Cena: 1 steklenica (v zelenem zavoju) 1 gl. 1 steklenica močnejše vrste (v rudačem zavoju) za **protin, revmatizem mrtvudenje** 1 gl. 20 kr. po pošti 20 kr. za zavoj.

Vsaka steklenica nosi kašnor znamenje pristnosti zgoraj natisneno po gosposki potrojno varstveno marko.

Glavna pošiljatelna zaloga za deželo: Na Dunaju, lekarnica „zur Barmherzigkeit g. J. Herbabny, Neubau, Kaiserstrasse 90.

Zaloga: Carlo Zanetti, lekarnica via nuova 27. Na Reki: M. Searpa lekarničar; v Gorici: G. Christofolotti lekarničar; v Ljubljani: J. Swoboda Jul. Trnkotzky lekarničar; v Pulji: A. Wassermann, lekarničar. 12-7

Zajem dunajskega mesta od leta 1874

Izrebane so bile 1. marejia na Dunaji te le serije:

- 48 253 1000 1093 1209 1408 1501 1860
- 2040 2274 2498 2964.

Dobile so:

Serieje	štev.	gl.
48	31	300
253	73	300
1000	15	1000
	90	10000
	91	300
1093	7	1000
	56	300
	63	30000
1209	21	300
1408	32	300
1501	—	—
1860	55	300
2040	45	300
2274	4	300
	22	1000
	97	300
2498	11	300
	21	200,000
	27	1000
	48	030
2964	20	1000

Vse druge, v zgoraj navedenih serijah neomejnene številke so dobile po 130 gl.

Dobitki se bodo izplačevali od 1. julija 1881 počenši.

Prvo prihodnje zrebanje bo 1. julija 1881.

ALBERT SAMASSA

e. k. dvorni zvonar

fabrikant strojev in gasilnega orodja v Ljubljani.

Ubrani zvonovi z opravo.

Vsake sorte **gasilnice** izvrstne sestave za občine, za gasilna društva v mestih in na kmetih. **Hidrofori, vozovi za vodo, vrtné škropilnice** kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare. **Cerkveni svečniki in druge priprave z broa.**

Sesalke in orodje za vodovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske in pivne gode in kadi, za drozganje, za gnojnice, za podzemeljske namene, za ročna in strojna dela. Dalje: **kovinsko blago**, cevi iz litega in kovanega železa s pritekline, mehovi iz konopline in gumija itd. — po najnižih cenah. Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroke. 12-4

Ravnanje z vinom

se **djansko uči v noči** izdani **knjigi z recepti**, ktera obsega: **navod k požlahtenju kislega, pustega natornega vina**, napravljanje **vina brez grozdja: vina iz drožij (iz 100 litrov 1000 litrov)** s pristavkom popolnoma zdravih snovi za **ceno domačo pijačo**, in **fina vina v butelje**; dalje **naredbo umetne prav dobre pijače iz sadu**, vinskega **oceta, octove esence, žganja, ruma, likera, sadnih izlečkov, drožij, dišav, zdravilnih spiritoznih balzamo, mjila**, in **nad 1000 trgovinskih stvari**, ktere dajejo več ko 100% **dobička**. — **Cena 3 fl.** — Naročuje se z gotovim denarjem ali poštnim povzetjem pri: **Marija Herdlička**, e. k. priv. lastnica, Wien, Wieden, Hauptstr. N. 36, I. Stock 34. — (24-5)

Važno vsakemu!

Ker je na kont prišla velika tovarna za **britansko srebro**, se bo zavol velikih dégov in splošnega izpraznenja prostorov vsa **velikanska zaloga** razprodala

za 75 odstotkov pod ceno tedaj **skoraj zastoj.**

Cela mizna oprava iz britanskega srebra, ki je prej stala **28 gl.**, dobi se zdaj za **8 gl.** ter se **garantira**, da bo bela ostala. (S temi **8 gl.** je samo delo komaj na pol plačano.) In sicer se dobi:

- 6 miznih nožev iz britanskega srebra zostrino z jekla
 - 6 vilic iz britanskega srebra, težke in fine sorte,
 - 6 težkih žličic iz britanskega srebra,
 - 6 najlilnejših žličic za kavo, iz britanskega srebra,
 - 1 mlečna zajemalnica iz britanskega srebra,
 - 1 zajemalnica za juho iz britanskega srebra,
 - 6 finih tac za desert.
 - 2 lepa svečnika,
 - 3 jačnih kozarcev,
 - 6 lepo izdelanih tac.
 - 6 kristalnih podlog za nože.
 - 1 posoda za sladkor,
 - 1 presjalnik za čaj,
 - 3 fine tace za sladkor.
- Skup: 54 kosov

Vsi ti krasni izdelki se dobijo za 8 fl.

Naroči se ali s poštnim povzetjem, ali pa da se denar naprej pošlje, pri nas:

Britaniasilber-Depot
C. Langer

Wien

II. obere Donaustrasse 77. Ako bi blago ne ugrajalo, so v 8 dneh vzame nazaj, in plačana svota potrna. 16-4

Biraria Nazionale

Podpisani vljudno naznanja, da je prevzel zgoraj imenovano pivarno, v katerej se dobiva dobro pivo, izvrstno istersko vino po ceni, dobra kuhinja in točna postrežba, ter se posebno narodnjakom priporoča.

ANTON ŠARF
gostilničar (6-5)

Zimsko zdravilo.

Wilhelmov

hladilni, protirevmatični **kričistilni čaj**, ki ga izdeluje **Franco Wilhelm**,

lekar v **Neunkirchen** (Dol. Avstr.)

Je dobro zdravilo zoper krč. trganje, otročjo žilo, zoper zastarane trdovratno boleznj, zoper odprto rano, zoper hraste in sploske bolezni, zoper mazujo po životu in na lici, gobe, sililitične oteklino, zoper prebassana jetra in oblist, zoper zlato žilo, in zlatenico, zoper bolezni v živcih, zoper bolečine v kitah in žilah, zoper tiščanje v zelodcu, zoper zaprtje vetrov in spodnjega telesa, tiščanje vode, polucije, mokovno slabost in ženski tok, zoper skrofeline in bramorko in take bolezni.

Na tisoče pohvalnih pisem to potrjuje. Spričevala pokazemo zastoj, če kdo zahteva.

Zaboji so razdeljeni na osom kosov, vsak kos za 1 goldinar, kolek in zavitek stane 10 kr. Varovati se je ponarejenih izdelkov, zato naj se gleda naše marke, ki so v mnogih državah postavno branjene.

Prodajo pa ta čaj v Ljubljani: **Peter Lassing**, V Trstu: **Jak Mervarillo** in **Ed. pl. Leitner** lekarnja 6-4

spomladansko zdravilo.

Podpisana si jemlje v čast naznaniti, da ima uže 30 let v Trstu Via Nuova N. 735 zraven gerške cerkve.

Zalogo mašnih oblačil, vsake verste cerkvenih priprav.

V zvezi z domačimi in ptujimi tovarnami, lahko vsako naročilo točno in hitro oskrbi.

V podpisane zalogi se nahaja vsake verste blago v *svili* preprežene zastave, za mašna oblačila, preproge v svili, v zlatu in srebru in vsaki drugi kovini. V zalogi ima *kelhe, svečnike, križe, lampe, svetilne, monstrance, kadilnice* i. i. d.

Vsa naročila izvrši natané no, okusno in elegantno, bodi si iz sivanine (stikanja) z zlatom ali z svilo. Prevzame tudi vsake verste d ela iz *lesa* kakor: *svečnike, križe, božje grobe, podobe, tabrnakelne, trone* i. t. d. Ker podpisana uže *čez 30 let* v tej stroki dela, pridobila si je ime po raznih skofijah in farah, kar dokazujejo obilna pohvalna pisma in spričevala od onih, kate re je poslužavala s svojimi izdelki.

Katarina Garusa.

10-2